

દૈનિક મુંબઈ સમાચાર

R.N.I. No. 1563/1957 ★

મુંબઈથી પ્રસિદ્ધ થતું ■ સ્થાપના: ૧ જુલાઈ ૧૮૨૨ ■ પુસ્તક: ૨૦૩ ■ Volume 67 ■ Issue 238 ■ વિક્રમ સંવત ૨૦૮૦
 ■ આમ્પિન સુદ - ૪ ■ મુંબઈ ■ MUMBAI SAMACHAR ■ www.bombaysamachar.com ■ 7 October 2024, Monday ■ REGD.No. MCS/058/2024-26

સોમવાર, ૭ ઓક્ટોબર ૨૦૨૪, કિંમત ₹ ૧૦.૦૦

ધર્મતેજ પૂર્તિ

LIKE & FOLLOW: /Mumbaisamachar4u

મધ્ય પ્રદેશના ભોપાળમાં ગુજરાત એટીએસની કમાલ: ₹ ૧,૮૧૪ કરોડનું ડ્રગ્સ પકડયું

૧

ચેમ્બુરની આગ જીવલેણ: ત્રણ સગીર સહિત સાત જણે જીવ ગુમાવ્યાં

૧

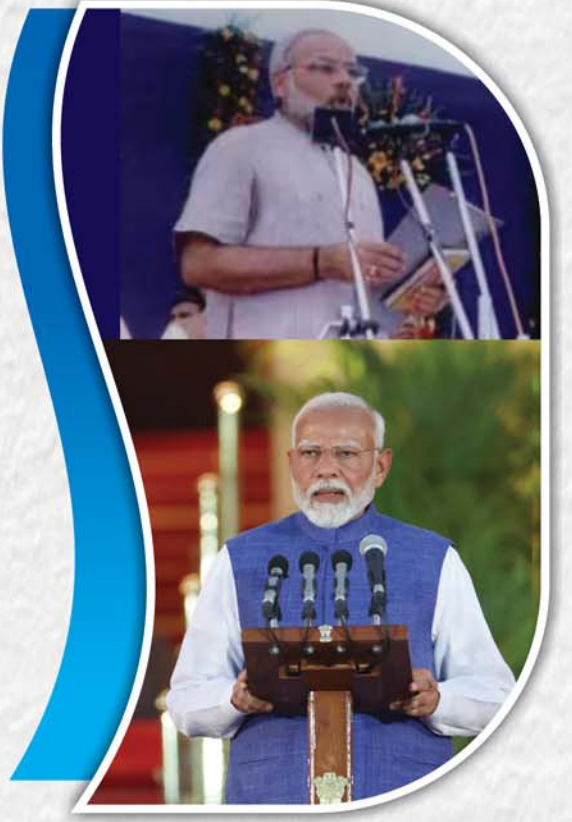
સફળ અને સક્ષમ નેતૃત્વનાં

23

વર્ષ

૭ ઓક્ટોબર ૨૦૦૧

ગુજરાતને મળ્યો વિકાસનો વિશ્વાસ

આ દિવાળી ઉજવણી કરો એક એવા દેશમાં જે એક કોન્ટિનેન્ટ પછા છે અને બીજું, જ્યાં આપણે ખેંચેલા ફોટોઝને ફોટો ફિલ્ટર કરવાની જરૂર નથી....

ઓસ્ટ્રેલિયા ન્યૂઝીલેન્ડ

વીણા વર્લ્ડ સંગાથે!
ચાલો, બેગ ભરો, નીકળી પડો!

veenaworld.com

દિવાળી ટુર્સના ભુક્તિ ખોરશોર થી ચાલુ છે!

કોનારુ ઓસ્ટ્રેલિયા | ફોની ઝીલિંગ ન્યૂઝીલેન્ડ | ક્લેવલેન્ડ એરોપોર્ટ્સ હેલિકોપ્ટર રાઇડ

એક બાહ્ય ધ ગ્રેટ બેકિયર રીફ અને ધ ટવેલ્વ એપોસ્ટલ્સ જેવા નેચરલ વંડર્સ અને તેની સાથે સિડની, મેલબર્ન જેવી દુનિયાની અમુક હૈપનીંગ સિટીઝન ઓસ્ટ્રેલિયા. બીજી બાજુ, આપણી પ્રાચીન માઓરી સંસ્કૃતિનું જાતન કરનાર, એડવેન્ચર એક્ટિવિટીઝ માટે લોકપ્રિય પિક્ચર પરફેક્ટ ન્યૂ ઝીલેન્ડ... તમારી દિવાળીની રજા માટે છે કે નહીં એક અકાસ કોમ્પિનેશન? હજારોએ અનુભવ્યું, હવે તમે પણ ચાલો, વીણા વર્લ્ડ સંગાથે.

વીણા વર્લ્ડ ઓસ્ટ્રેલિયા ન્યૂ ઝીલેન્ડ ટુર્સના વિકલ્પોની અફલાતૂન ટુર્સમાંથી આજે તમારી ટૂર પસંદ કરો

હાર્બર્લેન્ડ્સ ઓફ ઓસ્ટ્રેલિયા 7 Days - Nov 13 215000 - 220000	મેસ્ટ ઓફ ઓસ્ટ્રેલિયા 9 Days - Nov 14, 21, Jan 23, Feb 13, 27 335000 - 350000	ઓલ ઓફ ઓસ્ટ્રેલિયા 14 Days Feb 15, Mar 14 455000 - 460000	મેસ્ટ ઓફ ન્યૂઝીલેન્ડ 10 Days - Oct 29, Jan 9, Feb 11 355000 - 360000
ઓલ ઓફ ન્યૂઝીલેન્ડ 14 Days Nov 13, Feb 12 450000 - 460000	ન્યૂઝીલેન્ડ એક્સપ્લોરર 20 Days Apr 27 575000 - 580000	ઓસ્ટ્રેલિયા ન્યૂઝીલેન્ડ 17 Days Oct 27, Dec 9, Jan 5 560000 - 565000	ઓસ્ટ્રેલિયા વુમન્સ / સિનિયર્સ ફેશનલ (9D) Mar 1 / Feb 6 335000 - 345000

મિલિત ભનીને ચાલો! સહેલાઈ પર તમારી સંભાળે છે વીણા વર્લ્ડનો ટૂર મેનેજર

veenaworld.com
Call: 1800 22 7979

Scan for your nearest Veenaworld Sales Office

Monday-Saturday 10 to 7
travel@veenaworld.com

VEENA WORLD
Travel. Explore. Celebrate Life.

All group tours are ex-Mumbai. Tour price is per person and on twin sharing basis. These tour prices are nett and no discount is applicable. At the time of booking, tour price to be paid in full with the following terms and conditions. In the name of Veenaworld monthly fee. All 1st class transactions at Veenaworld. Government taxes apply. Any increase in 'D' taxes, airport taxes, visa fees, surcharges if any will have to be borne by the travellers. T&C apply.

વિકસિત ભારતના સ્વપ્નદષ્ટા
ગુજરાતની અસ્થિતાના જ્યોતિર્ધર
વિકાસપુરુષ અને યશસ્વી વડાપ્રધાન
શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીને અભિનંદન

વિકાસના
જ્યોતિપુંજને
અભિનંદન

“ તમે પ્રજ્વલિત કરેલો વિકાસનો જ્યોતિપુંજ ગુજરાત અવિરત જાળવી રાખશે ”

OPEN ALL DAYS

+91 9820800146
+91 9920807722

Exclusive Designer Fabrics, Lucknowi, Men's sherwani & kurta fabrics & Elegant Dupattas

NEPEANSEA ROAD
99, VIDEOCON HOUSE, NEXT TO CHANDRALOK,
400006

संस्कृतिनुं र्शियन... नवरात्री दरमिचान रविचारे विलेपार्ली (पूर्व)ना राजपुरिया बाग जाते १५ वर्षीय नाना जाणको माटे विशेष पूजा राजवामां आवी हती. जाणकोमां पण आपाणी संस्कृति प्रत्ये जाणपणथी भाव जागे अ हेतुथी योजायेली पूजांमां १२५ जाणके भाग लीघी हतो. (अमय पराडे)

मुंबईगराने २४ कलाक पाणीपुरवठो अेक सपनुं

मुंबईनी भौगोलिक स्थितिने कारणे प्रोजेक्ट अमलमां भूकपो अशक्यः सुधराणो ढावो (अमारा प्रतिनिधि तरकधी)

मुंबई: मुंबईनी नागरिकोने २४ कलाक पाणीपुरवठो करवानुं अशक्य होवानी कबूलात मुंबई महानगरपालिकाअे करी छे. मुंबईनी भौगोलिक स्थितिने कारणे तेम ज वधती वसती सामे तमाम विस्तारोमां २४ कलाक पाणीपुरवठो करवुं शक्य न होवानी कबूलात पण पालिका प्रशासने करी छे. तेथी २४ कलाक पाणीपुरवठो करवानो प्रयोगानो वीटो वणार्थ गयो छे.

वर्षोथी मुंबईना नागरिकोने २४ कलाक पाणीपुरवठो आपवानुं सपनुं राजकीय पक्षो द्वारा ढेभाडवामां आवी रहुं छे. तेमां पण यूटएली वधते तो अे प्रकारना वयनोनी ल्हाणी करवामां आवती होय छे. अगाऊ २०१४मां २४ कलाक पाणी पुरवठो करवानी ज्हादेरात करवामां आवी हती. पाणीपुरवठामां सुधारो करवा माटे सुधराणो 'मुंबई जणवितरण सुधारणा' कार्यक्रम अंतर्गत भान्द्रा अने मुलुंड परिसरमां २४ कलाक पाणी पुरवठो करवानो प्रयोग पाण हाथमां लीघो हतो अने संबंध्य विस्तारोमां २४ कलाक पाणीना कलाको वधारवामां आव्या हता. परंतु २४ कलाक पाणीपुरवठो करी शकयो नहोतो.

पालिकाना पाणीपुरवठा विभागना उच्च अधिकारीओना जणव्या मुजब भान्द्रा, मुलुंडमां २४ कलाक पाणीपुरवठो करवानो प्रयोग हाथ धरवामां आव्यो हतो. जेके अेटलु पाणी उपलब्ध नही होवानी कारणे पाणीपुरवठाना कलाको वधारवामां आव्या हता. परंतु २४ कलाक पाणी आपी शक्युं नहोतुं. आ विस्तारमां हाथ धरवामां आवेला प्रोजेक्ट दरमिचान हाथ धरायेला अब्यासमां जणार्थ आव्युं हतुं के मुंबईनी भौगोलिक परिस्थिति अने पाणीनी उपलब्धताने जेता मुंबईना तमाम विस्तारोमां २४ कलाक पाणीपुरवठो करवो शक्य नथी. तेथी हाल पूरतो आ प्रोजेक्ट अंघ करी देवानो निर्णय लेवामां आव्यो छे.

नोंधनीय छे के मुंबईने तानसा, मध्य वैतरणा, भोडकसागर, भातसा, विहार, तुलसी अने अपर वैतरणा अेम सात जणशयोमांथी दररोज ३,८५० मिलियन लिटर जेटलो पाणीपुरवठो करवामां आवे छे. भविष्यमां पाणीनी जरूरियात पूरी करवा माटे गारगार्थ, पिंजण, दमणगंगा सहित मलाडना मनोरीमां डिसिनिशन प्रोजेक्ट पर काम करवामां आवी रहुं छे. ■

शेरबजारमां वणतरनी लालये रोकाणकारो साथे छ करोडनी ढगाढ

पुणे: पुणेमां शेरबजारमां रोकाण संबधी मार्गदर्शना क्लास यलावीने आकर्षक वणतरनी लालये ४३ रोकाणकार साथे अंदाजे छ करोड रुपियानी कथित ढगाढ करवा प्रकरणे पोलीसे आरोपीनी धरपकड करी हती. पुणेनी ढडपसर पोलीसे पकडी पाडेला आरोपीनी ओणभ प्रतीक कुमार योषंड (३६) तरीके थरि हती. वधु तपास माटे आरोपीने पुणे पोलीसनी आर्थिक गुना शाभाने सोपायो हतो. ढडपसरमां कुरसुंगी परिसरनी स्वल्पक सोसायटीमां रहेता योषंडअे ढडपसर

विस्तारमां शेरबजारमां रोकाण संबधी मार्गदर्शना क्लासीस शरु कयां हता. पछी शेरबजारमां रोकाण पर आकर्षक वणतरनी भातरी आपी रोकाणकोरोने ललयाव्या हता. आरोपीनी वातमां आवी ४३ रोकाणकारे नाणूं रोकां होवानुं इरियादमां जणवामुं हतुं. आरोपीना कलेवाथी पचीस लाख रुपिया रोकाण रोकाणकारे आ मामले पोलीस इरियाद नोधावी हती. इरियादमां जणवामुं हतुं के शरुआतमां इरियादीने वणतर आपवामां आव्युं हतुं, परंतु गथा महिनाथी वणतर आपवामुं अंघ करी देवामुं हतुं. ■

अेनसीपी कोनी अजित बूथ के शरद पवार? सुप्रीम कोर्टमां १५ ओक्टोबरे सुनावणी

शरद पवारे महाराष्ट्रमां आगामी विधानसभा यूंटीली दरमिचान अजित पवारने 'धडियाण' यूंटीली थिह्णनो उपयोग करता रोकाव माटे सुप्रीम कोर्टमां धा नाणी छे

नवी ढिल्डी: राष्ट्रवादी कोरेस पार्टी (अेनसीपी) अने अेनसीपी (अेसपी) वच्येनो विवाह हवे सुप्रीम कोर्टमां पहोच्यो छे. शरद पवारे महाराष्ट्रनी आगामी विधानसभा यूंटीलीमां अजित पवारने 'धडियाण' यूंटीली थिह्णनो उपयोग करता रोकाव माटे सुप्रीम कोर्टनो संपर्क कय्यो छे. पवारे सुप्रीम कोर्टने आपील करी छे के अजित पवारने विधानसभा यूंटीली माटे नवा थिह्णन माटे अरख करवा जणवामां आवे. पवारे सुप्रीम कोर्टमां जणवामुं हतुं के यूंटीली थिह्णने लर्ठने मतदारोना मनमां अमना कारणे तेमने लोकसभा यूंटीली दरमिचान घण्टा मते गुमाववा पज्या हता.

शरद पवारे अरखुंमां शुं कहुं?

- निष्पक्षता अने समान धोरणो सुनिश्चित करवामां आवे जेथी यूंटीली अधिकारीओना मनमां कोर्ठ मूंजवण न रहे.
- मुक्त अने निष्पक्ष यूंटीलीना मूणभूत सिद्धांतो जणवण माटे महाराष्ट्र विधानसभानी यूंटीलीमां अरखदारनी निष्पक्ष अने योज्य भागीदारीनी भातरी करवी.
- ताजेंतरमां पूर्ण थयेली संसदीय यूंटीलीओमां व्यापक मतदारोनी मूंजवण हती, ते लकीकतने ध्यानमां लेता विधानसभा मतदारक्षेत्र प्रमाणमां नाना कठना होवाथी आगामी यूंटीलीओमां मूंजवण संभवितपणे वधु हरो.
- वधुमां मूंजवण मतदारो पर पडेली असरना सीधा प्रमाणसर छे अने तेथी मुक्त अने निष्पक्ष यूंटीलीना संयालनमां विक्षेप पाडवानुं वलाण धरावे छे.
- लोकना मनमां रहेली स्पष्ट मूंजवणो लाभ लेवा माटे अजित पवार अथवा अन्य कोर्ठ दूषित व्यक्तित्ता िरदादानी शक्यताने नकारी काडवी. ■

पार्टीनो असली 'बोस' कोला छे ते केवी रीते नक्की थाय छे?

पार्टीनो असली 'बोस' कोला हरो? तेनो निर्णय मुभ्यते त्रण भाबतो पर आधारित छे. प्रथम- कथा जूथमां वधु यूंटीयेला प्रतिनिधिओ छे? बीजू - कोनी पासे वधु पदाधिकारीओ छे अने त्रीजुं - कोनी बाजु मिलकतो छे, परंतु कथा जूथने मूण पक्ष गणवामां आवरो? तेनो निर्णय सामान्य रीते यूंटीयेला प्रतिनिधिओनी अनुमतीना आधारे लेवामां आवे छे. उदाहरण तरीके, जे जूथमां वधु सांसदो अने विधानसभ्यो होय तेने मूण पक्ष गणवामां आवे छे.

माथे भेलुं ठियंकनार कामदारोनो सर्वेक्षा कशाशे

मुंबई: मुंबईमां माथे भेलुं ठियंकनार कामगारोनो सर्वेक्षा करवामां आववानो छे. केन्द्रीय सामाजिक न्याय अने अधिकार मंत्रालयना निर्देशना भाद आ निर्णय लेवामां आव्यो छे. हाथेथी गंदकी साइ करीने तेने माथा पर ठियंकीने लर्ठ जता कामगार (भेडतर) मुंबईमां छेवले छेक २०१३मां सर्वेक्षण

करवामां आव्या हतुं तयारभाद आ सदाँ कर्मचारीओनी नोंध ज थरि नहोती. अे भाद अेक जनाहितनी अरख पण थरि हती. छेवते केन्द्रीय मंत्रालयना निर्देश भाद आ कामगारोनुं सर्वेक्षण छे ओक्टोबर, २०२४थी १६ ओक्टोबर, २०२४ना सम्यगाणामां करवामां आववानुं छे. ■

नरेंद्र मोदी
प्रधानमंत्री

महाराष्ट्र शासन

एकनाथ शिंदे
मुख्यमंत्री

लेक लाडकी योजना

स्वप्रांना पंख मिळणार...

मुलीच्या जन्मास प्रोत्साहन व शिक्षणास चालना
वय १८ वर्षे पूर्ण होईपर्यंत १ लाख १ हजार रुपयांचा लाभ
आतापर्यंत १ लाख १७ हजार ३९० लाभार्थ्यांना १७ कोटी ४० लाखाचा निधी वाटप

आपलं सरकार लाडकं सरकार

अजित पवार
उपमुख्यमंत्री

एकनाथ शिंदे
मुख्यमंत्री

देवेंद्र फडणवीस
उपमुख्यमंत्री

MAHARASHTRADGIPR | mahasamvad.in | MAHARASHTRADGIPR | माहिती व जनसंपर्क महसंचालनालय, महाराष्ट्र शासन

(ROC-D 3956)

ધ્યાન

મનન
શક્તિ છે એટલે જ બધું સંભવ છે

જીવન શક્તિને આધારે છે. જીવન શક્તિથી ટકી રહ્યું છે. જીવન શક્તિને કારણે અસ્તિત્વમાં આવે છે. શક્તિ જીવનનો પર્યાય છે. જે કંઈ સૂચિમાં થઈ રહ્યું છે તેના મૂળમાં શક્તિ છે. આ શક્તિની ઉપાસનાનું પર્વ એટલે નવરાત્રી. આ પર્વમાં શક્તિનું મહત્વ સમજવાનું હોય અને તે સમજ્યા પછી શક્તિની આરાધના કરવાની નવરાત્રીમાં શક્તિને ભાવનાથી તરબોળ કરી દેવાનું હોય જેને પરિણામે તે માતા ભક્તજનોને પ્રેમથી તરબોળ કરી દે. આ પર્વમાં શક્તિ માટે સંપૂર્ણ સમર્પિતતાનો ભાવ માણવાનો છે જેના પ્રતિભાવ સ્વરૂપે માતા કરુણાનો ભાવ સર્વત્ર ફેલાવી દે. નવરાત્રીમાં કળાના વિવિધ સ્વરૂપો સાથે શક્તિની - માતાની આરાધના કરવાની છે જેનાથી વિશ્વમાં આસુરી તત્વના નાશની સંભાવના વધી જાય. આ એક એવી તક છે કે જ્યારે વ્યક્તિ સૂચિના સમીકરણો સાથે એક રસ થઈ શકે. આ એક એવી સંભાવના છે કે જ્યારે વ્યક્તિ સૂચિના મૂળ પ્રેરક-તત્વનું સામીપ્ય અનુભવી શકે. કદાચ નવરાત્રી એકમાત્ર એવો તહેવાર છે કે જ્યારે દેવીની આરાધના થકી દેવને પણ પ્રસન્ન કરી શકાય. આ જ એક સમયગાળો છે કે જ્યારે સૂચિમાં સર્વ લાલિત્ય સભર એકાગતા પ્રસરી જાય. નવરાત્રીમાં ભક્તિ કરવી એ જ એક જીવનનો મોટો લઠાવો ગણાય. સાંપ્રત સમયમાં તો, કેટલાક વ્યક્તિ-સમૂહ દ્વારા, નવરાત્રીને ચોક્કસ પ્રકારના મનોરંજન માટેની તક માત્ર તરિકે ગણવામાં આવે છે. આપણા સમાજે આપણી ધાર્મિક પરંપરાને કલુષિત કરી છે. નવરાત્રીનું એક મહત્વનું અંગ સ્થાપના કરાયેલ ગરબાની આરાધના ભક્તિ-યુક્ત, સામૂહિક, નરમાશ ભરેલું, તાલબદ્ધ, સમાવેશીય, લાલિત્ય સભર સામાજિક નૃત્ય કરવું છે. આ મુદ્દામાં પાંચ વર્ષની બાળાથી માંડીને સિત્તેર વર્ષના માણ પણ જોઈ શકે છે. અહીં સમગ્રતા છે અને સમગ્રતાથી ભક્તિમય માહોલ ઉભો થાય છે. નવરાત્રી એટલે આ પ્રકારના માહોલનું સેલિબ્રેશન - જેના કેન્દ્રમાં સૂચિના - આધ્યાત્મના પ્રતિનિધિ સમાન ગરબો હોય. ગરબો બ્રહ્માંડનું પ્રતિક છે. તેના કેન્દ્રમાં ચૈતન્ય સ્વરૂપ દીવો પ્રગટાવાય છે. આ દીવો ગરબા સ્વરૂપ બ્રહ્માંડની અંદર તો પ્રકાશ ફેલાવે જ છે પણ સાથે સાથે તેમાં રહેલા છિદ્રો દ્વારા બ્રહ્માંડની પર પણ પ્રકાશ ફેલાવે છે. ચૈતન્યનું ચૈતન્ય પણ તે ગરબા સ્વરૂપ ઘટ સુધી જ સીમિત નથી. ચૈતન્ય ની - બ્રહ્મની અસીમિતતા દર્શાવવાનો આ સરસ પ્રયાસ છે. આમ તો બ્રહ્માંડના આકારની કોઈને ખબર નથી. પણ સામાન્ય તર્ક મુજબ એમ માની શકાય કે બ્રહ્માંડ ગોળાકાર હશે. આમ માનવા માટેનો તર્ક એ છે કે ચૈતન્ય સ્વરૂપ બિંદુ જો સમાન ભાવે, સમાન રીતે સર્વ દિશામાં પ્રસારે તો જે આકાર મળે તે ગોળાકાર હોય. અહીં એક પરિધિમાં આવેલ બાબતો કેન્દ્રથી સમાન અંતરે હોય છે. કેન્દ્રના સંદર્ભમાં અહીં પ્રત્યેક સમાન પરિસ્થિતિ સમાન અંતરે હોય. એક જ શ્રેણીના અસ્તિત્વમાં કોઈની સાથે સામીપ્ય નથી કે કોઈની સાથે અલગવાય નથી. કેન્દ્ર કોઈની સાથે તાદાત્મ્યતા સ્થાપતું નથી. વિશ્વમાં પ્રત્યેક સ્તરે ચૈતન્ય પ્રકૃતિના કોઈ પણ પરિમાણ સાથે ભેદભાવ રાખ્યા વગર અધ્યક્ષતા - કેન્દ્રતા જાળવી રાખે છે. સનાતની સંસ્કૃતિમાં શક્ત, વૈષ્ણવ અને શૈવ એમ ત્રણ પ્રકારની ભક્તિની પરંપરા છે. દરેકનું મહત્વ છે. દરેકનું મહત્વ ચોક્કસ સમયગાળામાં વધુ દ્રઢતાથી ઉભરે છે. અધિક માસમાં નારાયણની

મનોરિભાવ
 feedback@ bombaysamachar.com

બંદઉ નામ રામ રઘુવર કો, હેતુ ક્રિસાનુ ભાનુ હિમકર કો,
બિધિ હરિ હરમય બેદ પ્રાન સો, અગુન અનુપમ ગુન નિધાન સો.
 રઘુવરના અનેક નામ છે: એને કોઈ રાઘવ કહે, કોઈ રાઘવેન્દ્ર કહે, તુલસીજી કહે એ નામોને મારા પ્રણામ છે. પણ જે પ્રભા, વિષ્ણુ અને મહેશમય છે, વેદનો જે પ્રાણ છે, ઓમકાર સ્વરૂપ છે... એ રામતત્ત્વ- એ રામનામની વંદના કરતાં ગોસ્વામીજીએ નામ મહિમાનું મોટું પ્રકરણ લખ્યું છે. તુલસીજીએ એમ કહ્યું કે સત્યયુગમાં માણસ ધ્યાનથી પરમાત્માને જલદી પામતો હતો, ત્રૈતાયુગમાં એ જ ઈશ્વરને પામવા માટે યજ્ઞને પ્રધાન સાધન બતાવવામાં આવ્યું કે યજ્ઞ દ્વારા પામી શકાય. દ્વાપરમાં પૂજન-અર્ચનને પ્રધાનતા આપી કે પરમાત્માની પ્રાપ્તિ પૂજન-અર્ચનથી સુલભ. પણ કળિયુગમાં તો ગોસ્વામીજી કહે કે વેળ નામ આધાર છે. કળિયુગમાં કેટલા માણસો ધ્યાન કરી શકે ? હં...! મને લોકો મળતા હોય છે. એક ભાઈ મને કહે હું રાતના એક વાગે ધ્યાનમાં બેસું છું ને ત્રણ વાગે ઊભો થઈ છું. મને બહુ નવાઈ લાગી ! એક વાગે શરૂ થાય અને ત્રણ વાગે પૂરું થાય એ સમયની ખબર ધ્યાનમાં કેવી રીતે રહેતી હશે? ધ્યાન તો કાંતિ છે. ધ્યાનમાં કંઈ સમય હોઈ શકે કે તે આટલા વાગે શરૂ થાય અને આટલા વાગે પૂરું થાય? ધ્યાન જે કરી શકે, એમાં આગળ વધી શકે એ બધાને વંદન છે. રામનામ જપતાં જપતાં ક્યારેક ધ્યાન લાગી જશે ત્યારે આંખમાંથી આંસુમાં વહેશે. ઈસ લિએ નામ જપો. સામાન્ય માણસ માટે કળિયુગનું પ્રધાન સાધન હરિનામ આશ્રય, પરમાત્માનું નામ જ છે. કળિયુગમાં કેવળ રામનામ જ પ્રધાનતા

(ગતાંકથી ચાલુ)
 પહેલા પ્રશ્નમાં આપણે સૃષ્ટિમીમાંસા જોઈ, બીજા અને ત્રીજા પ્રશ્નમાં આપણે પ્રાણવિજ્ઞાન જોયું. હવે ચોથા પ્રશ્ન શરૂ થાય છે. ઋષિ આવીને પૂછે છે: “કોણ દેવ જાગૃત સ્વસ્થામાં જાગે છે? કોણ દેવ સ્વપ્નાવસ્થામાં સ્વપ્નો જુએ છે? કયા દેવ નિદ્રાવસ્થામાં, પણ જાગૃત રહે છે?” આ ચોથો પ્રશ્ન મનોવિજ્ઞાનનો પ્રશ્ન છે. આધુનિક મનોવિજ્ઞાનમાં, જાગૃત અવસ્થા, સ્વપ્નાવસ્થા, નિદ્રાવસ્થાનો ઊંડાણપૂર્વક ભારે જોરથી અભ્યાસ શરૂ થયો છે. એ લોકો થોડા ઉપનિષદ વાંચે તો એમને વણું મળે એવું આ ઉપનિષદોમાં છે. પ્રશ્ન એ છે કે જાગૃત અવસ્થા શું છે? સ્વપ્નાવસ્થા શું છે? નિદ્રાવસ્થા શું છે? એથી પણ પાર તુરીયાવસ્થા એટલે કે સમાધિવસ્થા શું છે? તે આ ચાર પ્રશ્નો આપણી પાસે છે. ઉપનિષદની પરિભાષામાં આપણે એ ચારને સમજવાનો પ્રયત્ન કરીએ છીએ. મનોવિજ્ઞાનની પરિભાષા થોડી જુદી છે, કારણ કે મનોવિજ્ઞાન હજુ સંશોધન કરે છે, કોઈ તારણ પર આવ્યા નથી. આપણી પાસે પાંચ જ્ઞાનેન્દ્રિયો છે. એના દ્વારા આપણે આ જગતને જાણીએ છીએ. આપણી પાસે પાંચ કર્મેન્દ્રિયો છે, જેનાથી આપણે આ જગત સાથે સંપર્કમાં રહીએ છીએ, આદાનપ્રદાન કરીએ છીએ. તો પરંપરા આપણે જે જોઈએ છીએ તે જગત છે એમ ન કહી શકાય. આપણી જ્ઞાનેન્દ્રિયો અનુસાર આપણે જગત જોઈએ છીએ. કીડીનું જગત કેવું હશે? કેવું હશે? માત્ર થોડીક ગંધ, બીજું કંઈ જ નહીં, ધારો કે કોઈ એવું પ્રાણી પૃથ્વી પર પ્રગટે જે મની પાસે દસ

આજના સમયમાં મન લાગે કે ન લાગે, હરિનામ જપતા રહો, એક દિવસ એ તેની પાસે પહોંચાડશે

ભોગવી રહ્યું છે. જે ગતિ ધ્યાનથી, યજ્ઞથી, પૂજન- અર્ચનથી મળે એ ગતિ કલિયુગમાં હરિનામથી સુલભ બને છે. બાકી નામનો પ્રતાપ તો ચારે યુગમાં છે. નામનો પ્રતાપ ગાતાં તુલસીજીએ લખ્યું છે કે માણસ કોઈ પણ રીતે નામનો આશ્રય કરે, નામથી જ નામી મળે એ નિર્વિવાદ સત્ય છે. અહીં આટલાં માણસો બેઠાં છે એમાંથી કોઈનું નામ મને આવડતું હોય અને હું એનું નામ બોલું તો એ માણસ મારી પાસે આવશે. ઢગલો એક વસ્તુઓ પડી હોય અને કોઈને કહીએ કે આ લાવો-તે લાવો. પરંતુ નામ વગર નામી મળતા નથી. વસ્તુ હોવા છતાં તમે પ્રાપ્ત કરી શકતા નથી. નામ આવડતું હોય તો તુરંત વસ્તુ આવે. નામની સરાહના કરતાં ગોસ્વામીજીએ કહ્યું કે નામ વગર નામી શક્ય નથી. ઈશ્વર પોતાનું અવતારકાર્ય પૂરું કરીને, પોતાનું અવતારકાર્ય સમેટીને જ્યારે વિદાય લેતા હોય ત્યારે એમ કહે છે કે તે પોતાની તમામ શક્તિ નામમાં મૂકતા જાય છે. તો કોઈપણ નામનો આશ્રય કરો. કોઈ આગ્રહ નથી રામનામનો! રામનામ કા અર્થ બડા વ્યાપક છે, બડા વિસ્તૃત. એમણે એમ કહ્યું કે આજે ઘણા લોકો નામ જપ કરવા બેસે છે અને મન ન લાગે તો ચિંતા કરે છે. આવી ચિંતા ન કરો. મનની સાથે કોઈ તકરાર નહિ. એની સાથે બહુ- એટલી બધી ખેંચતાણ ન કરો ! ધ્યાન માટે મનમાં એકાગ્રતા જરૂરી છે. પણ નામસ્મરણ કરતી વખતે મન માટે એટલી બધી ચિંતા ન સેવો. મનની જે સ્થિતિ હોય, એને જે કરવું હોય તે કરવા દો... મનને ! નામ જપો, નામમાં ખુદમાં એટલી શક્તિ છે, કે એક વખત મને અને તમને ધીરે ધીરે ત્યાં પહોંચાડશે. રામાયણમાં આ બધું લખ્યું છે એટલે કહું છું. ગોસ્વામીજીએ દલીલ કરી ધ્રુવને શું એટલી બધી ભક્તિ ઉભરાણી હતી આટલી નાની

પાંચ જ્ઞાનેન્દ્રિયો ને કર્મેન્દ્રિયો આપણો જગત સાથે સંપર્ક સાધે છે

જ્ઞાનેન્દ્રિયો હોય તો એમનું જગત કેવું હશે? આપણા કરતાં જુદું હશે. વણું જુદું હશે. તો આપણે જે જગત જોઈએ છીએ તે જ જગત છે એમ આ સૂચિમાં હશે જે આપણે જાણતાં નથી, એટલે પરંપરા તો એમ કહેવાય કે જે છે એનો ભારે નાનો ભાગ આપણે જોઈએ છીએ. પાંચ જ્ઞાનેન્દ્રિયોના અનુસાર આપણે જોઈએ છીએ. પાંચ કર્મેન્દ્રિયો દ્વારા વ્યવહાર કરીએ છીએ અને અગિયારમું મન આ દર્શય પર કાબુ રાખે છે. આ એકદશ આપણી ઈન્દ્રિયો છે. જાગૃત અવસ્થામાં આ અગિયારમું કાર્યરત છે. એને જાગૃત અવસ્થા કહેવાય. આંખ જુએ છે, કાન સાંભળે છે, નાક સૂંઘે છે, હાથ-પગ કાર્યરત છે. મન પણ કાર્યરત છે. જો મન કાર્યરત ન હોય તો આંખ જોઈ ન શકે, કાન સાંભળી ન શકે, તો આ બધું કાર્યરત હોય એને આપણે જાગૃત અવસ્થા કહીએ છીએ. સ્વપ્નાવસ્થામાં જ્ઞાનેન્દ્રિયો કામ કરતી નથી. આંખ, કાન બધી ઈન્દ્રિયો પોતાના દ્વાર બંધ કરી દે છે. જગત સાથેનો જ્ઞાનેન્દ્રિયોનો સંપર્ક કપાઈ ગયો. કર્મેન્દ્રિયો પણ મોટા ભાગે કામ કરતી નથી. દર્શય ઈન્દ્રિયો પોતાનું કામ બંધ કરી દે છે, પણ મન જાગૃત હોય છે. મન કાર્યરત હોય તો એને ‘સ્વપ્નાવસ્થા’ કહેવાય. મન તો સ્વપ્નમાં કાર્યરત છે જ. હવે નિદ્રાવસ્થા એટલે શું? પાંચ જ્ઞાનેન્દ્રિયો, પાંચ કર્મેન્દ્રિયો સહિત મન પણ પોતાનું કામ બંધ કરી દે અને સૂઈ જાય એ અવસ્થાને આપણે નિદ્રાવસ્થા અથવા ‘સુષુપ્ત્વાવસ્થા’ કહીએ છીએ. આધુનિક મનોવિજ્ઞાનમાં અને આપણા

શાસ્ત્રોમાં પણ સ્વપ્નના ચાર પ્રકારો ગણાવ્યા છે: પહેલો પ્રકાર છે ‘નિરર્થક સ્વપ્નો.’ જેનો કંઈ જ અર્થ હોતો નથી એવા સ્વપ્નો. ઉટપાડણ સ્વપ્નો. બીજો પ્રકાર છે ‘અતુપ ઈચ્છાઓની તૃપ્તિ માટેના સ્વપ્નો.’ અધૂરી ઈચ્છા સ્વપ્નમાં પૂરી થાય તે. ત્રીજા પ્રકારના સ્વપ્નો છે ‘ભવિષ્યદર્શનના...’ ક્યારેક કોઈને આવે છે. ભવિષ્યની ઘટના અગાઉથી સ્વપ્નમાં આવી જાય છે. દરેકને થોડો-થોડો અનુભવ આ પ્રકારના સ્વપ્નોનો હોય છે. ચોથા પ્રકારના સ્વપ્નો છે ‘આધ્યાત્મિક અનુભૂતિના સ્વપ્નો.’ વિશેષ કરીને સાધકોને સ્વપ્નમાં અનેક પ્રકારની અનુભૂતિઓ થતી હોય છે. આ ચાર પ્રકારના સ્વપ્નનો છે, પરંતુ નિદ્રાવસ્થામાં કશી જ ખબર નથી હોતી. માનવચિત્તનું બંધારણ એવું છે કે જેનો નિત્ય સંપર્ક હોય, એ વિશેની જિજ્ઞાસા મંદ પડી જાય છે. ઘડિયાળ કાંડા પર હોય તો આપણને વિચાર પણ આવતો નથી કે આ કેવી રીતે ચાલતું હશે? આપણને જિજ્ઞાસા પણ થતી નથી. ટીવી ઘરમાં હોય તો એવો વિચાર આવતો નથી કે લંડનમાં ભજવાતું દ્રશ્ય અહીં કેવી રીતે દેખાતું હશે? કારણ કે નિત્ય દર્શનને કારણે જિજ્ઞાસા મંદ પડી જાય છે. આ ઊંચ અને સ્વપ્ન પણ નિત્યના છે, એટલે આપણને વિચાર પણ આવતો નથી કે આ ઊંચ વળી શું છે? ખરેખર આપણે ઊંચ શું છે તે જાણીએ છીએ? ના, કારણ કે ઊંચમાંથી કોઈ સંદેશા જાગૃત અવસ્થામાં પહોંચતા નથી. આ ત્રણેય અવસ્થાની આપણને ખબર નથી. આધુનિક મનોવિજ્ઞાન આ ત્રણેય અવસ્થાનો અભ્યાસ કરીને ચૂપ થઈ જાય છે. ઉપનિષદ ત્યાંથી આગળ વધે છે. (કમરા:)

વિકાસ સપ્તાહ

ભારતના માનનીય વડાપ્રધાન અને ગુજરાતના તત્કાલીન મુખ્યમંત્રી
શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીએ 23 વર્ષ પહેલાં
7 ઓક્ટોબર 2001ના રોજ પ્રથમવાર
મુખ્યમંત્રી તરીકે શપથ લીધા.

23 વર્ષ... સફળ અને સક્ષમ નેતૃત્વના

ઊર્જાશક્તિ, જળશક્તિ,
જ્ઞાનશક્તિ, જનશક્તિ અને
રક્ષાશક્તિના પંચામૃતથી
થઈ રહ્યું છે ગુજરાત વિકસિત

24 કલાક વીજળીની
સંકલ્પના થઈ સાકાર

ગરબા, ધોરડો અને સ્મૃતિવન થયાં
આંતરરાષ્ટ્રીય ખ્યાતિથી સુશોભિત

સૌથી ઊંચા સ્ટેચ્યુ,
સૌથી મોટા સ્ટેડિયમથી
બન્યાં ગૌરવાન્વિત

ગિફ્ટ, ડાયમંડ બુર્સ અને ધોલેરા
બની રહ્યાં છે વિકાસના નિમિત્ત

રિ-ન્યુએબલ ઊર્જાના
પર્યાય તરીકે સ્થાપિત

દેશના ગ્રોથ એન્જિન
તરીકે પ્રસ્થાપિત

પ્રો-પીપલ ગવર્નન્સ,
પોલિસી ડ્રિવન સ્ટેટ તરીકે સંસ્થાપિત

વિકસિત ભારતના નિર્માણ માટે ગુજરાત છે સમર્પિત